

Genealogy of the Changes in the «#Metoo» Social Movement on Instagram

Parinaz Shahid Zadeh ¹ | Mahnaz Ronaghi Notash ² | Abbas Asadi ³

1. Ph.D. Candidate in Culture and communication, Culture and Media Studies Department, Islamic Azad Uni., Markaz Branch, Tehran, Iran, E-mail: parinazshahidzadeh1400@gmail.com

2. Assistant Prof. In Communication, Communication and Media Studies Department, Islamic Azad Un., Markaz, Branch, Tehran, Iran. E-mail: ronagh_m@yahoo.com

3 Associate Professor of Journalism, Journalism Department, Allameh Tabataba'i University. Email: abbas.assadi@atu.ac.ir

This article is taken from doctoral thesis titled “The Genealogy of cultural power evolutions on Instagram”.

Article Info	ABSTRACT
<p>Article type: Research Article</p> <p>Article history: Received: 20 June 2024 Received in revised: 19 July 2024 Accepted: 25 July 2024 Published online :10 August 2024</p> <p>Keywords: Genealogy, Instagram, #Me-too, Social movement.</p>	<p>Objective: The purpose of this study is to know the developments of the Me-too social movement on Instagram. The main question of this research is what have been the changes of the Me-too social movement on Instagram?</p> <p>Methods: The research method of this article is Foucault's genealogy with a qualitative approach and a critical paradigm. The study in this research is based on the content of the page, posts, highlights, and users' comments on the "@Metoomvmt" Instagram page.</p> <p>Results: The findings of this research indicate that the efforts of the leaders of the Me-too social movement in conveying the discourses and achieving the goals, despite the optimal use of the facilities of the Instagram social network and cyberspace, due to the disruptions that occurred in its path, have not been very successful.</p> <p>Many researches have been done about the Me-too movement, but no research with a genealogical research method and a critical perspective in this context has examined the developments of this movement on the Instagram social network. Since the aim of this social movement is to empower the survivor in the world and neglecting it has undesirable consequences, research in this issue seems necessary.</p> <p>Conclusions: The results of this research show that me-too movement was not very successful in its first executive and legal step because the metaphysics of power in all the dimensions of society are present and effective. Also our collective life, despite the efforts and struggles to reform discourses and use the facilities of cyberspace, is influenced by many non-discursive factors, of which the metaphysics of power is one of them and its impossible to achieve and control it to some extent.</p>

Cite this article: ShahidZadeh, P., Ronaghi Notash, M., & Asadi, A. (2024). Genealogy of the changes in the (# me- too) social movement on Instagram. *News Science*, 2 (13), DOI: <http://doi.org/10.22034/LRSI.2024.462626.1194>

© The Author(s).

DOI: <http://doi.org/10.22034/LRSI.2024.462626.1194>

EXTENDED ABSTRACT

Genealogy of the changes in the «#Me-too »social movement on Instagram

Parinaz Shahid Zadeh ¹ | Mahnaz Ronaghi Notash ² | Abbas Asadi ³

1. Ph.D. Candidate in Culture and communication, Culture and Media Studies Department, Islamic Azad Uni., Markaz Branch, Tehran, Iran, E-mail: parinazshahidzadeh1400@gmail.com

2. Assistant Prof. In Communication, Communication and Media Studies Department, Islamic Azad Un., Markaz Branch, Tehran, Iran, E-mail: ronagh_m@yahoo.com

3. Associate Professor of Journalism, Journalism Department, Allameh Tabataba'i University. Email: abbas.assadi@atu.ac.ir

This article is taken from doctoral thesis titled “The Genealogy of cultural power evolutions on Instagram”.

Introduction

The purpose of this study is to know the developments of the Me-too social movement on Instagram. The main question of this research is what have been the changes of the Me-too social movement on Instagram?

Method

The research method of this article is Foucault's genealogy with a qualitative approach and a critical paradigm. The study in this research is based on the content of the page, posts, highlights, and users' comments on the "@Metoomvmt" Instagram page.

Results

This research, using Foucault's genealogical method, has investigated the developments of the Me-too social movement on Instagram. In the first step, the genealogy of the process of starting the activity of this social movement, it was reviewed the beginning of entering the cyber - space and then attended on the Instagram social network. In the second step, the conceptual issues and related theories were examined in terms of subject and method, the results of which show the factors of the changes that were raised in the view of UNESCO (needs, skills, creativity, colloquial language "hashtag and comment in this statistical community" and There have been cross-cultural connections in this context. Also, in the third step of genealogy, by examining the records of the subject, it seemed that the Me-too has the characteristics proposed in the theories of Melucci, Freeman and Alain Tourain. The fourth step was to review the discourses on the page related to this movement on Instagram and it was determined that this social network is a suitable platform for reflecting the activities of this movement and navigating the path of treatment, empathy, education, collective wisdom and efforts to reform culture and stop violence which is one of the goals of this movement. Although the website of this movement also has extensive activities and there are links to it. In the fifth, sixth and seventh steps of genealogy by examining the breakpoints discourse formations on how to change the direction of this movement were analyzed. The eighth step of power analysis continued with the speech of the leader of this social movement (Tarana Burke) in TED. In the ninth step and the analysis of resistance, the existing margins around this social movement and the wrong perceptions of the goals of this movement were discussed and the

result was that this process tries to help all people affected by sexual violence and there is no gender difference in it, but its emphasis is on the black people who form a more vulnerable group in the society. The tenth step was examined with the now criticism and the genealogical view of the post related to the cancellation of the conviction of the first defendant in this movement. The findings of this research indicate that the efforts of the leaders of the Me-too social movement in conveying the discourses and achieving the goals, despite the optimal use of the facilities of the Instagram social network and cyberspace, due to the disruptions that occurred in its path, have not been very successful.

Conclusions

The main goal of this research was "genealogy of the evolution of me-too social movement on Instagram". In this research, the examination of the textual and visual data of the Instagram page of the me-too movement led to the identification of the developments of this social movement. In stories, users are encouraged to a culture of self-care and empathy with motivational and therapeutic messages. Instagram features such as highlights (favorites); story (narration with the help of images); The ability to broadcast live (webinars) has been a great help in promoting and disseminating the goals of this movement. The news of the cancellation of the sentence of the first defendant of this movement has also been reported through this network. Of course, it should be noted that the website of this movement has also been widely active, but, the possibility of easier access to Instagram and the diversity and scope of sharing have made it more attractive. In the end, it is mentioned that the results of this research show that the beginning of this movement was with a revelation and an invitation to other victims to join this event. Empathy, education, cohesion of collective wisdom and efforts to reform the culture and stop sexual violence and prevent the normalization of abnormal relationships. In this way, it has covered and helped many people, but as the leader of this movement pointed out, it has been accused of wrong perceptions and it has recently become clear that it was not very successful in its first executive and legal step because the metaphysics of power in all the dimensions of society are present and effective.

پښتانه ښوونځي
پښتانه ښوونځي
پښتانه ښوونځي

تبارشناسی تحولات جنبش اجتماعی «# من - هم» در اینستاگرام

پری ناز شهیدزاده^۱ | مهناز رونقی نوتاش (نویسنده مسئول)^۲ | عباس اسدی^۳

۱. دانشجوی دکتری فرهنگ و ارتباطات، گروه فرهنگ و مطالعات رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

رایانامه: parinazshahidzadeh1400@gmail.com

۲. دکتری علوم ارتباطات، استادیار گروه علوم ارتباطات و مطالعات رسانه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران، نویسنده مسئول.

رایانامه: ronagh_m@yahoo.com

۳. دانشیار گروه روزنامه نگاری، دانشکده علوم ارتباطات، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه: abbas.assadi@atu.ac.ir

این مقاله برگرفته از رساله دکتری با عنوان «تبارشناسی تحولات قدرت فرهنگی در اینستاگرام» است.

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: هدف از این پژوهش شناخت تحولات جنبش اجتماعی من - هم، در اینستاگرام است. پرسش اصلی این پژوهش عبارت است از اینکه تحولات جنبش اجتماعی من - هم در اینستاگرام چگونه بوده است؟
تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۳/۳۱	روش پژوهش: روش پژوهش این مقاله تبارشناسی فوکو با رویکرد کیفی و پارادایم انتقادی است. مطالعه در این پژوهش بر مبنای محتوای صفحه، پست ها، هایلایت ها، نظرات کاربران در صفحه اینستاگرامی «@Metoomvmb» بر اساس ده گام روش تحقیق تبارشناسی فوکو (شناسایی مسئله، سوابق موضوع، شناسایی نقطه صفر، کشف گفتمانها، تحلیل گسست، تبار، تضاد، مقاومت و قدرت؛ و نقد حال می باشد. واحد تحلیل این پژوهش رویدادها هستند.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۴/۲۹	یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش بیانگر آن است که تلاش‌های مدیران جنبش من - هم در انتقال گفتمان‌ها و رسیدن به اهداف، با وجود استفاده بهینه از امکانات شبکه اجتماعی اینستاگرام و فضای مجازی به جهت گسست‌هایی که در مسیر آن به وقوع پیوسته، چندان موفق نبوده است. پژوهش‌های بسیاری درباره جنبش اجتماعی من - هم انجام شده اما پژوهشی با روش تحقیق تبارشناسی و دیدگاهی انتقادی در این یافت، به بررسی تحولات این جنبش در شبکه اجتماعی اینستاگرام نپرداخته است. از آن جا که هدف این جنبش توانمندسازی افراد آسیب دیده در جهان بوده و بی توجهی به آن پیامدهای نامطلوبی داشته، پژوهش در این باره ضروری به نظر می‌رسد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۵/۴	نتایج: نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد که حیات جمعی ما با وجود تلاش و مبارزه جهت اصلاح گفتمانها و استفاده از امکانات فضای مجازی، تحت تأثیر عوامل غیر گفتمانی بسیاری است که متافیزیک قدرت یکی از آنها بوده و دستیابی و کنترل آن تا حدی ناممکن است.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۵/۲۰	
کلیدواژه‌ها: اینستاگرام، تبارشناسی، جنبش اجتماعی، # من - هم	

استناد: شهیدزاده، پری ناز؛ رونقی نوتاش، مهناز؛ اسدی، عباس (۱۴۰۳)، تبارشناسی تحولات جنبش اجتماعی «# من - هم» در اینستاگرام. *علوم خبری*، ۲ (۱۳)،

DOI: <http://doi.org/10.22034/LRSI.2024.462626.1194>

© نویسنده‌گان.

دردهه های اخیر، فضای سایبری (به عنوان جهان شبکه های دیجیتال، تعاملات و خطوط اتصال بین المللی) و پیچیدگی علوم، مدل های مختلفی برای سازماندهی زندگی اجتماعی به نمایش گذاشته اند (اسکوبار^۱، ۲۰۰۴: ۲۲۲). حضور شبکه های اجتماعی تحولاتی را در رویدادهای مختلف به وجود آورده است. جنبش های اجتماعی نیز از جمله فرایندهایی است که رسیدن به اهداف آن ها تحت تأثیر فضای مجازی قرار گرفته است. جنبش های اجتماعی با حضور فضای مجازی به ترویج و توسعه فرهنگ نیز یاری رسانده اند. یکی از عوامل توسعه فرهنگی اطلاع رسانی به موقع و دقیق است. جریان اطلاع رسانی به کمک نوآوری و فنون جدید آسان خواهد شد و این زیرساخت امکان تنظیم و اجرای طرح های مربوط به توسعه را با گستردگی بیشتر به وجود خواهد آورد (رونقی، ۱۳۸۴: ۴۰). شبکه اجتماعی اینستاگرام فضای مناسبی را جهت فعالیت این جنبش ها در بستر اینترنت فراهم نموده است. این شبکه به دلیل جذابیت های دیداری - شنیداری (قابلیت پخش زنده تصاویر)، عدم محدودیت سنی، جنسیتی، تخصصی، تحصیلی؛ شمار زیادی از مخاطبان را در بر گرفته است. امکان گردهمایی مجازی میان کاربران از نسل های مختلف با فرهنگها، ارزشها و ذائقه های متفاوت در این پلتفرم به آسانی فراهم می باشد. به کارگیری راهبردهای همدلی و همکاری که از جمله عوامل موفقیت در رسیدن به اهداف در جنبش های اجتماعی بوده، در این شبکه اجتماعی با توجه به ویژگی های آن؛ بدون محدودیت زمانی و مکانی میسر شده است. هانا آرنه نظریه پرداز سیاسی زمانی گفت که «قدرت وقتی بین انسانها ظهور می کند که با یکدیگر همکاری کنند» (نای به نقل از آرنه، ۱۳۹۸: ۴۰). اینستاگرام به جهت دارا بودن ویژگی های ذکر شده انسجام فرهنگی قدرتمندی را به وجود آورده تا افراد، بسیاری از ناگفته ها را بر زبان آورند و درخواست های خود را در قالب پست ها و نمایش زندگی های نزیسته و آرمانی با دیگران به اشتراک گذارند. خشونت جنسی از جمله مواردی بوده که در طول زندگی انسان ها وجود داشته و به علت فرهنگ بازدارنده از افشای آن، کسی یا گروهی اجازه واکنش نسبت به آن را نداشته، در حالیکه پیامدهای این فرایند آسیب های زیادی را به افراد در جوامع مختلف وارد آورده است. مطالعه و آگاهی از اندیشه های فوکو و روش تحقیق تبارشناسی او، این فرصت را فراهم نمود تا با دیدگاهی انتقادی و تبارشناسانه به این امر مهم پرداخته شود. با مراجعه به سوابق موضوع مقابله با فرهنگ خشونت جنسی در دهه اخیر، مشخص گردید که جنبش من - هم، سرآغازی برای تحول در این فرهنگ بوده است. انتقال فرهنگ مفید و سازنده عبارت است از انتقال حقایق و واقعیات مربوط به ضرورت ها، زیبایی ها و دیگر شیوه های شایسته حیات معقول انسان ها (جعفری تبریزی، ۱۳۷۹: ۲۱۳). جنبش من - هم نیز با این هدف یعنی شکل گیری و انتقال فرهنگی سازنده با جسارت و اعتراف یکی از آسیب دیدگان از فرهنگی که سالها افراد را به سکوت واداشته، آغاز گردید. گرچه این حرکت با هشتگ من - هم، در شبکه اجتماعی مای اسپیس آغاز گردید، اما پس از آن با گردهمایی های گسترده در اعتراض به فرهنگ خشونت جنسی به جنبشی فراگیر تبدیل شد. آن گاه در فضای مجازی باره اندازی و بسایت و صفحه اینستاگرامی «@Metoomvmt»^۲ با شعار «تلاش برای ریشه کنی خشونت جنسی با تغییر فرهنگ، سیاست ها و نهادها» به طور رسمی فعالیت خود را ادامه داد. این صفحه در حال حاضر (خردادماه ۱۴۰۳) حدود ۹۱ هزار و ششصد نفر دنبال کننده دارد. همچنین دارای تیک آبی (اصالت صفحه) بوده، تعدادی از سلبریتی ها نیز در آن حضور داشته و روایت هایی را پیرامون موضوع این جنبش مطرح نموده اند.

این پژوهش به بررسی تحولات جنبش اجتماعی من - هم، در اینستاگرام - که از آمریکا آغاز و با کمک فضای مجازی جهانی شد - پرداخته است. بدین منظور (هایلایت ها)، رویدادهای مطرح شده پیرامون فعالیت های این جنبش در صفحه اینستاگرامی آن، مورد واکاوی قرار گرفته است. از آن جاکه هدف این جنبش توانمندسازی افراد آسیب دیده در جهان بوده و فعالیت های آن توجه بسیاری

^۱. Arturo Escobar

^۲. @metoomvmt

از کاربران را جلب نموده، بررسی تحولات این جنبش از ابتدای تأسیس، با دیدگاهی انتقادی ضروری به نظر رسیده و بررسی آن دغدغه پژوهشگر بوده است. هدف این پژوهش شناسایی تحولات جنبش من - هم در اینستاگرام و کشف نقاط گسست گزاره های گفتمانی موجود در آن است.

تحقیقات بسیاری در مورد جنبش های اجتماعی و شبکه اینستاگرام انجام شده، اما شکاف دانشی موجود در این بوده که پژوهشی باروش تحقیق تبارشناسانه در این بافت؛ درباره تحولات جنبش اجتماعی من - هم در اینستاگرام انجام نشده است. هدف پژوهشگر ازارائه محتوای صفحه اینستاگرامی این جنبش و مباحث مرتبط با این تحقیق و پرسش مطرح شده، آن است که مخاطبان این شبکه از چگونگی شکل گیری و روند تحولات جنبش مذکور آگاه شوند. نوشتار پیش رو تلاش دارد به بررسی این پرسش بپردازد: تحولات جنبش من - هم در اینستاگرام چگونه بوده است؟

ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش

در این بخش به منظور مرور پیشینه تحقیق دو دیدگاه «موضوعی» و «روش شناسی» - که محصول دریافت های پژوهشگر از مطالعه مبانی نظری موضوع (براساس کلید واژگان) و روش تحقیق (تبارشناسی) هستند - تحلیل شده است. دستاورد مطالعه پیشینه پژوهش با این رویکرد، شناسایی و ترسیم گسست دانشی است که پژوهشگر قصد دارد در تحقیق خود به آن بپردازد. پس از آن با توجه به روش تحقیق استفاده شده در این پژوهش مباحث نظری و مفهومی تبارشناسی تحولات جنبش اجتماعی من - هم ارائه شده است.

مطالعات داخلی

محمدی و زین الصالحین (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان «واگویی های یک جنبش اجتماعی» کارکردهای رتوریکي ترانه اعتراضی (برای ...) با روش تحلیل محتوای کیفی و ذیل رویکرد کارکردی در مطالعات رتوریک جنبش های اجتماعی در علوم ارتباطات، از الگوی مفهومی چارلز استوارت برای توضیف چگونگی علل اثربخشی ترانه «برای» شروین حاجی آقاپور در جنبش «زن. زندگی. آزادی» در ایران؛ استفاده نموده اند. بخشی از نتایج این پژوهش نشان می دهد که این ترانه با توسل به روایت علل متکثر اعتراض بر روی معضلات متعددی که از گذشته تا اکنون در جامعه فعلیت دارند، تأکید کرده و همراه با نوید یک آینده روشن، سعی در دگرگون سازی ادراک از عادی بودن شرایط فعلی و برساخت یک «واقعیت اجتماعی نامطلوب» داشته است. همچنین شیوه مشارکتی تولید متن این ترانه، در کنار محتوایش، در راستای مشروعیت بخشی به جنبش بوده و با اشاره به نقض حقوق بشر، حیوانات و محیط زیست، در مسیر مشروعیت زدایی از نهادهای مسلط بر جامعه گام برداشته است. از نظر ارتباط موضوعی با این تحقیق لازم به ذکر است که این ترانه به جهت وسعت اشتراک آن در فضای مجازی (به ویژه در اینستاگرام) مورد توجه قرار گرفته است. در پژوهش حاضر نیز در بررسی صفحه اینستاگرامی جنبش من - هم، پست ها و پوشه های برگزیده ای که شامل ترانه ها و موسیقی های بدون کلام و هدایت کننده به سوی هدف جنبش است بارگذاری شده که مشابه عملکرد این ترانه می باشد؛ به همین جهت به عنوان پیشینه تجربی به آن اشاره شده است.

در پژوهش خستو و همکاران (۱۳۹۶) با عنوان «نقش اینترنت در فروکش کردن جنبش های اجتماعی» که به بررسی جنبش سبز ایران در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ با تأکید بر سایت «بالاترین» پرداخته شده؛ با مطالعه الگوی رفتاری اشتراک گذاری اخبار بر روی این شبکه اشتراک خبر و نیز تطبیق آن با وقایع در محیط حقیقی تأثیر منفی رسانه های اجتماعی بر جنبش های اجتماعی را تأیید نموده است. در این پژوهش شبکه های اجتماعی تحت وب به عنوان چاقوی دولبه ای شناخته شده اند که ممکن است خود باعث فروکش کردن حرارت جنبش ها بشوند. همچنین این پژوهش بالا رفتن سطح استفاده از رسانه های مجازی در جامعه

را منجر به اشتباه در تشخیص محیط مبارزه دانسته و معتقد است استفاده از رسانه های نوین باعث می شود افراد به جای حضور در خیابان ها و فشار به حکومت، اینترنت را به عنوان محیط کنش انتخاب کنند و دچار « توهم کنش » یا کنش متوهمانه شوند. در نوشتار حاضر، جنبش اجتماعی من - هم علاوه بر فعالیت در رسانه های مجازی مانند اینستاگرام و وب سایت؛ اعتراض به صورت کنش هایی در جامعه به صورت حضوری انجام پذیرفته است و توهم کنش در مورد این جنبش صادق نیست. پژوهش سیدعلی رحمان زاده (۱۳۸۹) با عنوان «کارکرد شبکه های اجتماعی مجازی در عصر جهانی شدن»؛ کنش ارتباطی، مشارکت ارتباط مؤثر، شبکه های اطلاعاتی و ارتباطی در شبکه های اجتماعی مجازی را توصیف و بررسی نموده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که شبکه های اجتماعی جایگاه قدرت، ارزش ها و هنجارها را دچار تغییر نموده و در واقع رسانه ها نقش نیرو و اهرم قوی فشار رادر سوق دادن جریانات سیاسی ایفا می کنند. در جنبش من - هم در اینستاگرام نیز رسانه نقش مهمی را ایفا کرده و هدایت افکار و کنش جمعی را برعهده دارد.

از پیشینه های مرتبط با روش تحقیق؛ می توان به پژوهش کچویان و زائری (۱۳۸۸) با عنوان «ده گام اصلی روش شناختی در تحلیل تبارشناسانه فرهنگ با اتکا به آراء میشل فوکو» اشاره نمود. نویسندگان این مقاله با شرح کامل مراحل تبارشناسی فوکو، یکی از پژوهش های جامع تبارشناسی را پدید آورده اند. این مقاله مراحل دهگانه انجام یک تحقیق تبارشناسانه را مشخص و به برخی تکنیک های کار تبارشناسانه، آن گونه که فوکو مدنظر داشته، اشاره نموده است (کچویان و زائری، ۱۳۸۸: ۷). پژوهشگر به منظور پیمودن گام های تبارشناسی از این مقاله بهره گرفته است.

خلیل الله سردارنیا (۱۳۸۸) در پژوهشی با عنوان « اینترنت، جنبش های اجتماعی جدید و بسیج اعتراض ها» به بررسی ۴ جنبش ضدجنگ، زاپاتیستا، تجارت جهانی و گروه ۸ پرداخته است. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد از نیمه دوم دهه ۱۹۹۰ به بعد، اینترنت با قابلیت هایی همچون پست الکترونیک، وب سایت ها، اطلاع رسانی گسترده، شبکه سازی و هویت سازی، بر موفقیت این جنبش ها در تشویق و بسیج اعتراض ها در سطح جهانی، تأثیر قابل توجهی داشته است. روش های مطرح شده جهت موفقیت جنبش ها در تشویق و بسیج اعتراض ها در جنبش من - هم نیز قابل توجه بوده و سهم بزرگی در پیشبرد اهداف آن داشته است.

همان گونه که در مرور مطالعات داخلی ملاحظه شد، برخی از پژوهشگران اینترنت را عامل سرعت دهنده و یاری رسان جهت موفقیت جنبش ها برشمرده و برخی دیگر موافق این آرا نبوده اند. آن چه در این نوشتار علاوه بر پژوهش های انجام گرفته مورد توجه واقع شده نقش متافیزیک قدرت و دیدگاه تبارشناسانه و انتقادی به تحولات جنبش مورد نظر در اینستاگرام می باشد که در مطالعات قبلی یافت نشده است.

مطالعات خارجی

لانی هاوس و همکارانش^۱ در ۲۰۲۱، با پژوهش «ردپاهای دیجیتالی از هشتگ من - هم» خود به تبارشناسی فعالیت تعدادی از فمینیست ها به منظور افزایش آگاهی عمومی در افشای ماهیت گسترده آزار و اذیت جنسی و خشونت در سراسر جهان از طریق فضای مجازی پرداخته اند. این تحقیق به دنبال تبارشناسی خشونت جنسی در جهان از طریق کنشگری فمینیستی دیجیتال و جلب توجه و آگاهی عمومی از طریق فضای مجازی است و پیشنهاد می کند طیف متنوعی از ابتکارات در فضای مجازی ترسیم شود تا امکان مبارزه فراهم گردد. این تحقیق چگونگی تداوم جنبش مذکور را بوسیله به اشتراک گذاری تجربیات بانوان در سراسر شبکه

^۱. Howes et al.

های سایبری از طریق فرآیندهای "شهادت اخلاقی" دانسته است و اشاره دارد به اینکه مؤلفه «شاهد اخلاقی» نه تنها می تواند یک آرشیو قدرتمند از مقاومت تولید کند بلکه یک ابزار تحلیلی و نظری می سازد. نویسندگان معتقدند که باید آرشیو دیجیتالی از شیوه های فمینیستی مقاومت به منظور آشکار ساختن روش های ریشه ای که فرهنگ تجاوز، شرایط را برای آن ایجاد می کند فراهم شود (لانی هاوس و همکاران، ۲۰۲۱:۳۲۴). در پژوهش حاضر همان گونه که اشاره خواهد شد با مراجعه به وب سایت جنبش اجتماعی من - هم، چنین به نظر می رسد که شیوه های مبارزه براساس رویکرد فمینیستی عمل نکرده و طیف وسیعی را در برمی گیرد.

کانست و همکاران^۱ در سال ۲۰۱۹ در مقاله ای به بررسی سکسیسم و شناسایی فمینیستی تفاوت های جنسیتی در نگرش به کارزار رسانه اجتماعی #metoo در دو کشور پرداختند. این تحقیق به مطالعه نظرسنجی ها در آمریکا، از آنجا که این کارزار آغاز شد، در نروژ، کشوری با برابری جنسیتی مبادرت کرده است. در هر دو کشور، مردان نسبت به زنان نسبت به کمپین مذکور کمتر ابراز نگرانی کردند و آن را بسیار سودمندتر دانستند. این اختلافات جنسیتی عمدتاً مربوط به مردان بوده است که بالاتر از زنان در جنسی گرایی خصمانه، در پذیرش اسطوره تجاوز بالاتر و در شناسایی فمینیستی پایین تر بودند. از این رو، نتایج نشان می دهد تفاوت های جنسیتی در نگرش به کارزارهای رسانه های اجتماعی مانند کمپین یاد شده ممکن است به جای تفاوت اساسی در گروه، به عنوان تفاوت های عقیدتی بعدی شناخته شود (شریف و درزیان رستمی و شاه منصور، ۱۴۰۲:۱۴۷).

مارک به ویر^۲ (۲۰۰۸) در مقاله «تبارشناسی چیست؟» پژوهشی مرتبط با روش تحقیق استفاده شده در نوشتار حاضر انجام داده است. وی با توضیحاتی در مورد به کارگیری روش تبارشناسی در قرن ۱۹ توسط نیچه و فوکو، این روش را به عنوان روشی برای نقد معرفی می نماید. در این مقاله تبارشناسی به عنوان تحقیقی تاریخی درمقابل تاریخ افراط گرا (تاریخ سنتی) معرفی می شود و باور دارد با این روش، حقایقی که توسط تاریخ نویسان در زندگی انسان ها پنهان شده برملا می گردد و تردید، یکی از شروط تبارشناسی است (به ویر، ۲۰۰۸:۲۷۳). آموزش روش تحقیق در پژوهش وی جهت انجام مراحل تبارشناسی مفید واقع گردید.

مبانی نظری

نظریه تاریخمندی آلن تورن^۳

به اعتقاد تورن، جنبشهای اجتماعی موضوع اصلی جامعه شناسی هستند. نظریه وی به طور ویژه بر روی مفهوم کنش و تاریخمندی متمرکز شده است، به طوریکه نقطه آغاز نظریه او کنش جمعی است. از نظر تورن برای ایجاد تغییر در جامعه باید به شناخت فرایندهای اجتماعی موجود در جامعه دست یافت. این فرایندها شامل جریان های فکری و الگوهای زندگی است که ساختار سیاسی برای ماندگاری خود آنها را بر مردم تحمیل می کند (تورن، ۱۹۸۱:۳۵). آلن تورن یک جنبش اجتماعی را به وسیله سه اصل تعریف می کند: هویت جنبش، موضوع مبارزه و چشم انداز یا مدل اجتماعی جنبش که به عبارتی همان «هدف غایی» جنبش است. هویت به تعریف جنبش اشاره دارد یعنی جنبش چیست و سخنگوی کیست. مبارزه، با آنچه که از سوی جنبش، دشمن آشکار تعریف می شود و بالاخره هدف اجتماعی به دیدگاه جنبش از نظم اجتماعی یا سازمان اجتماعی اشاره می کند که جنبش می خواهد در افق تاریخی کنش جمعی خود بدان نایل آید (لرستانی، ۲۷:۱۳۸۲). جنبش من - هم؛ نیز با یک فرد و سپس با هویت جمعی ادامه و

1. Kunst et al.

2. Bevir

3. Alain Tourain

قدرت گرفت. در واقع سخنگوی افرادی است که تحت تأثیر فرهنگ سکوت در مقابل خشونت آسیب دیده اند و هدفش تلاش برای ریشه کنی خشونت جنسی با تغییر فرهنگ، سیاست ها و نهادها می باشد.

نظریه جنبش اجتماعی فریمن^۱

نظریه جنبش اجتماعی جو فریمن نیز در مورد خاستگاه های یک جنبش بر مبنای سه گزاره استوار است: ۱. رشد و گسترش شبکه های ارتباطی از قبل موجود در ورای مرزهای محلی؛ ۲. امکان همگرایی این شبکه ارتباطی با وجود اندیشه های موجود در آن جنبش؛ ۳. وجود یک بحران یا حضور سازمان دهندگان. به نظر فریمن، برای آنکه یک جنبش شکل یابد، لازم است از شبکه ارتباطی وسیع و گسترده ای برخوردار باشد، و اگر جنبش بخواهد به سرعت گسترش یابد، ضروری است شبکه ارتباطی منسجمی از قبل به وجود آورد. شبکه همگرایی که اعضای آن از چنان تجارب مشترکی برخوردار باشد که زمینه پذیرش ایده های تازه و خاص جنبش نوظهور را فراهم ساخته، و با موانع ساختاری و ایدئولوژیک در حین فعالیت مواجه نشوند. سومین گزاره فریمن به این مسئله اشاره دارد که یکی از این دو گزاره برای ظهور جنبش ضروری است: حضور سازمان دهندگان یا وقوع یک یا چند بحران. اگر شبکه ای کاملاً همگرا نشده باشد، حضور سازمان دهندگان برای ظهور یک جنبش، بسیار ضروری خواهد بود. چنانچه ارتباطی همگرا باشد، فقط یک بحران لازم است تا جنبش را به حرکت درآورد (ساناساریان، ۱۳۸۴: ۱۸). اگر جنبش من - هم، در اینستاگرام بانظریه فریمن سنجیده شود؛ به نظرمی رسد که این جنبش فاقد محدودیت مکانی است، در شبکه ارتباطی وسیع وهمگرای اینستاگرام فعالیت می نماید، افراد فعال در این جنبش دارای تجارب مشترک هستند، زمینه پذیرش برای ایده های تازه را دارا هستند و همچنین وجود یک بحران سبب پیوستن آن ها به این جنبش گردیده است.

نظریه هویت جمعی تکوین یافته آلبرتو ملوچی^۲

این نظریه تلاش می کند جنبش های اجتماعی را در سطح میانی آن گونه فرایندهای اجتماعی توضیح دهد که در تعاملات چهره به چهره به وقوع می پیوندند. این فرایندها، احساس بدبختی را که مردم در زندگی روزمره تجربه می کنند، با یک تفسیر جمعی از این شرایط پیوند می دهد. شرایطی که مردم آن را ناعادلانه و مایه بدبختی تلقی می کنند، و این امر، کنش جمعی را توجیه می نماید. وی می کوشد فرایندهایی را شناسایی نماید که افراد طی آن «درد مشترک» خود را ارزیابی و شناسایی می کنند و براساس آن تصمیم به اقدام جمعی می گیرند (لارنا و جانستون و گاسفیلد، ۱۳۸۷: ۲۶۵). ملوچی عقیده دارد جنبش اجتماعی زمانی خلاق، فعال و سیال خواهد بود که بازیگران اجتماعی و اعضای جنبش کاملاً از معنا و مفهوم کنش خود آگاه باشند، زیرا کنش جمعی چیزی نیست جز معنای چند گانه و متعددی که خود بازیگران برای آن در نظر می گیرند (نوذری و قربانی، ۱۳۸۳: ۵۶). در نظریه ملوچی، دو نکته مشترک با جنبش من - هم، مشاهده می شود: همدلی و همبستگی از سوی گروه آسیب پذیر جامعه جهت شناسایی و التیام دردهای ناشی از بی عدالتی ها است که موجب شکل گیری کنش جمعی شده و اقدامات آنان را رقم می زند و دیگر اینکه اعضای این جنبش از آن چه به خاطرش فعالیت خود را آغاز نموده اند آگاهند.

خلاصه چارچوب نظری بیانگر آن است که هر جنبش اجتماعی به واسطه خردجمعی شکل گرفته و به منظور هدفی خاص و دستیابی به منافع مشترکی صورت پذیرفته است. در بخش سوابق موضوع (گام دوم تبارشناسی) به تحلیل موارد مذکور و ارتباط مبنایی نظری مطرح شده با موضوع این پژوهش پرداخته شده است.

^۱ . Joe Freeman

^۲ . Alberto Melucci

از آن جا که موضوع این پژوهش تبارشناسی تحولات جنبش من - هم در اینستاگرام می باشد و برای پیمودن گام های روش تحقیق تبارشناسی فوکو مباحث مفهومی تبارشناسی، تحولات، جنبش اجتماعی (من - هم) و اینستاگرام ضروری است؛ در ادامه به شرح این مفاهیم پرداخته شده است.

مباحث مفهومی تبارشناسی، تحولات، جنبش من - هم و اینستاگرام

تبارشناسی: از نظر ریشه واژه «تبارشناسی عبارت است از علم بررسی تبار، شجره و نسب. در فرهنگ انگلیسی، تبارشناسی با شجره، نسب، دودمان، نسب نامه و شجره نویسی در فارسی معادل دانسته شده است و تبارشناس به شجره نویس و شجره نامه تعبیر شده است» (حییم، ۱۹۹۸: ۳۷۴). در توصیف تبارشناسی به عنوان یک روش تحقیق، پژوهش در این راستا با نیچه فیلسوف آلمانی آغاز شد؛ زمانی که وی کتاب "تبارشناسی اخلاق" را به نگارش درآورد. اما پس از نیچه، فوکو فیلسوف فرانسوی، این روش را در آثار خود برگزید. دخانچی در سایت مدرسه علوم انسانی جیوگی^۱، درسی تحت عنوان "تبارشناسی چه نیست؟" برگزار نموده و در آن به این نکته اشاره می کند که «تبارشناسی روشی انتقادی است. تبارشناسی وجهی از افشاگری است و در واقع ناهمخوانی هایی که در تاریخ رخ داده را برملا می کند» (دخانچی، ۱۴۰۰، درسگفتار).

تحولات: بروس کوئن در کتاب مبانی جامعه شناسی؛ دگرگونی فرهنگی و اجتماعی را تحت تأثیر عوامل جغرافیایی، عوامل فناورانه، ایدئولوژی، رهبران فرهنگ و جمعیت عنوان می کند (کوئن، ۱۴۰۰: ۴۸۴). به روایت یونسکو؛ «عوامل تغییر عبارتند از: ۱. نیازها و امیال مردم یعنی راهبردهای بقاء؛ ۲. دانش (علم) و مهارت‌ها (تکنولوژیها، سازمان اجتماعی، مدیریت محیط زیست، پزشکی و...؛ ۳. خلاقیت و توانایی نوآوری؛ ۴. زبان محاوره به ویژه تحت تأثیر وسایل ارتباط جمعی؛ ۵. انتقال تکنولوژی و ارتباطات میان فرهنگی، مبادلات اقتصادی و تجارت؛ ۶. مهاجرت؛ ۷. تغییرات متناسب با محیط زیست» (سیاهکلی و فردرو، ۱۳۹۰، ۹۵-۹۴). به نظر می رسد تحولات جنبش (من - هم) در اینستاگرام تحت تأثیر نیازها، مهارت‌ها، خلاقیت، زبان محاوره (استفاده از هشتگ و کامنت) و ارتباطات میان فرهنگی شکل گرفته است.

جنبش اجتماعی من - هم: یک جنبش و هشتگ اینترنتی بود که در رسانه های اجتماعی در اکتبر ۲۰۱۷ گسترش پیدا کرد و بارها به اشتراک گذاشته شد. این هشتگ برای نشان دادن شیوع گسترده تجاوز و آزار جنسی، به ویژه در محیط کار و محکوم کردن آن مورد استفاده قرار گرفت. این هشتگ اولین بار در ایجاد اتهاماتی مبتنی بر اذیت و آزار جنسی هاروی واینستین^۲ تهیه کننده آمریکایی آغاز شد. این هشتگ نخست توسط فعال اجتماعی تارانا بورک^۳، فعال حقوق زنان، در سال ۲۰۰۶ مورد استفاده قرار گرفت. در سال ۲۰۱۵ جولیان دوفاریا، مؤسس مجموعه فمینیستی «تینک اولگا» هشتگ «اولین آزار من» را راه انداخت. در چند روز هزاران توییت درباره شرح جزئیات آزار جنسی زنان در برزیل منتشر شد. در سال ۲۰۱۷، الیسا میلانو^۴ مبتکر جنبش (من - هم) بود. وی پرده از روی جرائم جنسی هاروی واینستین تهیه کننده قدرتمند سینمای آمریکا برداشت و از تمام زنان و دخترانی که قربانی تعرض های جنسی شده بودند خواست که بیش از این سکوت نکنند و از ظلمی که بر آن ها رفته آشکارا سخن بگویند (گرا^۵، ۲۰۱۷). ۱۵ اکتبر ۲۰۱۷ در اولین روز که این توییت را نوشت، عبارت (من - هم)، بیش از ۲۰۰ هزار مرتبه در شبکه های اجتماعی استفاده شد و روز بعد به نیم میلیون رسید. این هشتگ در ۸۵ کشور به زبان های مختلف فراگیر شد. گرچه این جنبش از آمریکا شروع شد،

1. [https:// Jivegi.com](https://Jivegi.com)

2. Harvey Weinstein

3. Tarana Burk

4. Alyssa Milano

5. Guerra

اما اثرات آن جهانی بود. در سال ۲۰۱۸ این هشتگ در چین فراگیر شد و یکی از مجریان شبکه سی سی تی وی به آزار جنسی در سال ۲۰۱۴ متهم شد. در سال ۲۰۱۹ بعد از تجاوز و قتل یک دانشجوی ۱۹ ساله در دفتر پست کیپ تاون، هشتگ «آیا من بعدی هستم» به فراخوانی برای محکوم کردن خشونت علیه زنان در آفریقای جنوبی تبدیل شد. زن کشی در این کشور ۵ برابر متوسط جهانی است. در سال های اخیر مثال های زیادی در اطراف جهان وجود داشته که آزار جنسی را به بحثی عمومی در کشورهایی مثل چین، بریتانیا و هند تبدیل کرده است (ویکی پدیا به نقل از واشنگتن پست، ۱۹ اکتبر ۲۰۱۷).

شکل ۱. نمای کلی صفحه جنبش اجتماعی من - هم در اینستاگرام «خرداد ۱۴۰۳ . ژوئن ۲۰۲۴»

این جنبش در اینستاگرام با نام کاربری @metoomvmt فعالیت خود را آغاز نمود. همچنین در دیگر عرصه های فضای مجازی مانند یوتیوب، فیسبوک، لینکدین و توییتر نیز فعالیت داشته است. همچنین به روزترین اخبار فعالیت این جنبش در وب سایت آن به آدرس «www.mvmt.org» قابل دسترس است.

اینستاگرام: شبکه اجتماعی اینستاگرام پس از فیس بوک در دنیای مجازی ابداع شد. جذابیت و استقبال که از فیس بوک گردید؛ بنیانگذاران شبکه اجتماعی اینستاگرام کوین سیستروم^۱ و مایک کرایگر^۲ را بر آن داشت که شبکه ای تصویری به نام اینستاگرام را تأسیس نمایند (فرایر، ۱۴۰۰: ۵۶). سال ۲۰۱۲ مارک زاکربرگ (مدیرعامل فیسبوک) موفق به خریداری اینستاگرام گردید. زاکربرگ با تجربیاتی که از فیسبوک داشت و همچنین با در نظر گرفتن برخی جذابیت های توییتر برای کاربران؛ به نیازسنجی در این شبکه پرداخت و با افزودن امکانات جدید تحولات چشمگیری در آن به وجود آورد. نمونه آن تیک آبی (نشان تأیید) بود. اینستاگرام این ویژگی را از توییتر کپی برداری کرده بود و می خواست تیک آبی رنگی را در کنار حساب های کاربری قرار دهد تا نشان دهد که صاحب حساب، همان کسی است که ادعا می کند. نشان تأیید در ابتدا برای مقابله با هویت های جعلی ایجاد شده بود اما به سرعت به نمادی از وضعیت افراد تبدیل شد. در توییتر اگر فردی تأیید می شد تیک آبی می گرفت، به این معنی بود که آن فرد آن قدر مهم بوده که ممکن بوده دیگران بخواهند هویتش را جعل کنند (فرایر، ۱۴۰۰، ۱۹۷). جنبش اجتماعی (من - هم) نیز در اینستاگرام دارای تیک تأیید است. در حال حاضر (سال ۲۰۲۴) سایت دیتاریپورتر این شبکه را در کنار شبکه پینترست به عنوان پرمخاطب ترین شبکه های اجتماعی در جهان اعلام نموده است. بنابراین پژوهش در این شبکه پرمخاطب می تواند دستاوردهای مناسبی داشته باشد.

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش رویکردی کیفی و پارادایم انتقادی دارد. این پژوهش با روش تحقیق تبارشناسی فوکو انجام گرفته و اکتشافی است. تبارشناسی در حقیقت گونه ای تحلیل تاریخی است که با رجوع به گذشته از آن پرده بر می گیرد و توهمات ایدئولوژی

۱. کارآفرین و مهندس نرم افزار آمریکایی (۱۹۸۳) و موسس شبکه اجتماعی اینستاگرام است. Kevin York Systrom

۲. مهندس نرم افزار (۱۹۸۶) اهل برزیل و موسس شبکه اجتماعی اینستاگرام است. Mike Krieger

ها درباره اعمال و تمامی انواع نهادهای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی را بی اعتبار می کند. تبارشناسی مشخصه دوره دوم حیات فکری فوکو است (اکبری، ۱۳۹۳: ۴۶). تبارشناسی برای فوکو یک روش نوشتن تاریخ انتقادی بود، روش استفاده از مواد تاریخی برای ارزش گذاری ارزش هادر دوران معاصر. تبارشناسی نشان می دهد که چگونه سازمان های معاصرو عناصر قدرت از طریق مبارزات خاص، درگیری ها، اتحادها و تمرین های قدرت ظاهری شوند که بسیاری از این مراحل و فرایندها امروزه فراموش شده اند (گارلند^۱، ۲۰۱۴: ۳۷۲) در روش تحقیق تبارشناسی فوکو ده گام اصلی شامل: شناسائی مسئله، سوابق موضوع، شناسایی نقطه صفر، کشف گفتمان ها، تحلیل گسست، تبار، تضاد، مقاومت، قدرت و نقد حال پیموده می شود (پرادو^۲، ۲۰۱۸: ۲۹۵). این ده مرحله در بخش یافته های پژوهش توضیح داده شده است. از آن جا که این پژوهش یک مطالعه تاریخی است واحد تحلیل، رویدادها می باشد. بنابراین با اتکا به داده های متنی تصویری دریافتی از صفحه من - هم در اینستاگرام، با بهره گیری از تکنیک های تبارشناسی تلاش شده با حرکت از مبدأ (نقطه صفر) به نقد حال رسیده و جایگاه جنبش من - هم را در چرخش و تحولاتی که در موقعیتش برای رسیدن به اهداف به وجود آمده، بررسی شود.

یافته های پژوهش

گام اول تبارشناسی (شناسائی مسئله)

بیان مسئله یا همان شناسایی مسئله، اولین مرحله در تحقیق به روش تبارشناسی است. شناسایی مسئله در تبارشناسی در واقع ریشه یابی مسئله ای است که اکنون، بخشی از زندگی ما شده است. مسئله در این پژوهش بررسی تحولات جنبش اجتماعی (من - هم) در اینستاگرام می باشد. این جنبش اجتماعی دارای دستاوردها و پیامدهای متفاوت بوده و بخشی از زندگی افراد در نقاط مختلف جهان گردیده است. در تصویر (۱) اطلاعات صفحه اینستاگرام جنبش اجتماعی (من - هم) در تاریخ ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴ (۲۳ خرداد ۱۴۰۳) شامل داده های متنی و تصویری بدین شرح می باشد: تعداد ۸۹۶ پست بارگذاری شده، نود و یک هزارو ششصد نفر دنبال کننده این صفحه هستند، این صفحه ۱۱۸۹ نفر را دنبال می کند. عکس بارگذاری شده در صفحه، نماد کلی جنبش اجتماعی یعنی (metoo) است و شعار آن عبارت است از: «تلاش برای ریشه کنی خشونت جنسی با تغییر فرهنگ، سیاست ها و نهادها». راه ارتباطی با این جنبش ارسال پیام به شماره ۲۴۰۲۰ اعلام شده، همچنین لینک دسترسی به پیام رسان لینکدین نیز در این صفحه نمایش داده شده است. لازم به ذکر است که این صفحه در زمانی شروع به فعالیت در اینستاگرام نموده که امکاناتی نظیر قابلیت پر بازدید کردن استوری ها، افزودن فیلتر لوکس که مربوط به سایه هاست، امکان ارسال پیام خصوصی (دایرکت) به صورت تصویری و متنی، قابلیت استفاده آفلاین، ایجاد استوری های واقعیت افزوده، قابلیت هایایلیت، امکان مسدود کردن کاربر متخلف بدون اطلاع به او به اینستاگرام افزوده شده است. در بخش هایایلیت ها ۵ پوشه با عنوان های «یادآوری ها»، «جهانی»، «تو هم عمل کن»، «شفا دهنده (التیام بخش)» و «مکان مقدس» طراحی شده است. هایایلیت ها عموماً شامل جملات امیدوار کننده و انگیزشی و آرامش بخش و آموزش مهارت های خودمراقبتی است و در برخی از آن ها لینک صفحه مرتبط با چنین مفاهیمی در دسترس بوده که در گام کشف گفتمان های این پژوهش درباره آن شرح داده شده است. تلاش های مدیران صفحه اینستاگرامی جنبش اجتماعی (من - هم) برای درمان و مقابله با خشونت های جنسی آشکارو برای جامعه کنونی ضروری به نظر می رسد. اما مسئله شناسائی شده در این پژوهش آن است که: تحولات اجتماعی جنبش من - هم در اینستاگرام چگونه است؟

گام دوم (سوابق موضوع)

1. Garland

2. Prado

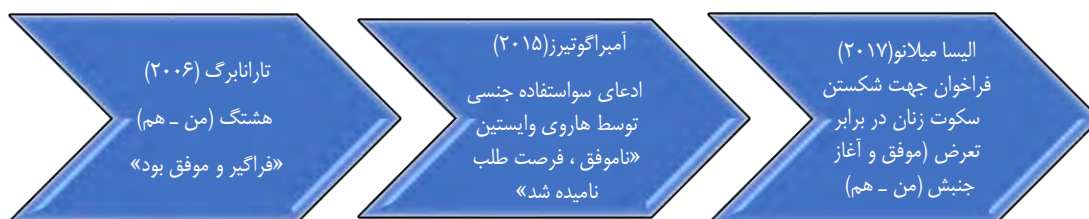
مرحله دوم تبارشناسی به بررسی پژوهش‌ها و نظریه‌های مرتبط با تحقیق، مطالعه آن‌چه در کشاکش رویدادها توسط پژوهشگران انجام شده بخشی از کار تبارشناس است. زیرا آنها گویای تاریخ سلسله تأویل‌ها هستند و رویدادها و تصادف‌ها را در زمان؛ با نگارش پژوهش خود مانند یک صحنه نمایش به تصویر می‌کشند که می‌توان آنها را بازسازی و یا قطعه قطعه برای اهداف تبارشناسانه به یاری طلبید. فوکو کار خود را «نوشتن تاریخ حال» می‌داند و در نقد و بررسی پژوهش‌های تاریخی موجود، دو رویکرد غالب بر این پژوهش‌ها را از هم تفکیک کرده و ضمن رد آنها، بر شیوه خاص خود تأکید می‌کند (کچویان و زائری، ۱۳۸۸: ۱۷). لازم به ذکر است مقصود فوکو دورویکرد اکنون‌گرایی و نهایت‌گرایی است. او در آثارش بر درک لحظه حال تأکید می‌نماید. جدول (۱) براساس یافته‌های پژوهش از سوابق موضوع ارائه گردیده است. براساس اطلاعات درج شده در این جدول به نظر می‌رسد الگوی جنبش‌های اجتماعی که توسط اندیشمندان، مطرح شده در روند شکل‌گیری و رشد جنبش اجتماعی من - هم در اینستاگرام وجود داشته است.

جدول ۱. شرح سوابق موضوع (گام دوم تبارشناسی)

ارتباط با فعالیت‌های جنبش اجتماعی (من - هم) در اینستاگرام	عنوان نظریه یا پژوهش	اندیشمند
تحت تأثیر قرار گرفتن افکار عمومی پس از بارگذاری هشتگ من - هم توسط تارانابریک	کنش و تاریخمندی	آلن تورن
تجارب مشترک (کاربرد هشتگ و به اشتراک گذاری)، عدم محدودیت مکانی (استفاده از فضای مجازی برای توسعه جنبش، شبکه ارتباطی وسیع همگرا (صفحه اینستاگرام)، بحران آزارجنسی	جنبش اجتماعی	جو فریمن
همدلی و همبستگی از سوی گروه آسیب‌پذیر جامعه (در ابتدا زنان و بعد تعمیم یافتن با هشتگ من - هم، التیام دردهای ناشی از بی‌عدالتی‌ها (ایجاد لینک پلتفرم جهت شفای آسیب‌دیدگان در صفحه کاربری)	هویت جمعی تکوین یافته	آلبرتو ملوچی
استفاده از روش تبارشناسی و موضوعی مرتبط با جنبش من - هم البته از دیدگاه فمینیستی	ردپای هشتگ من - هم	لانی هاوس

گام سوم (شناسایی درجه صفر)

در تبارشناسی فوکوشناسایی درجه صفر؛ یعنی جایی که مفهوم مورد نظر ما وجود نداشته، گامی اساسی است. در واقع فوکو نوعی پیام ضدآغاز‌گری یا ضد اصیل بودن در تبارشناسی به ما می‌آموزد. در جنبش اجتماعی من - هم این مفهوم به روشنی نمایان است: جایی که مفهومی به نام «من - هم» هرگز وجود نداشته و با افشاگری یک آسیب‌دیده (الیسا میلانو) و فراخوان او از دیگر قربانیان این رویداد پدیدار شده و مفهومی جدید در جهان شکل می‌گیرد.

شکل ۲. شناسایی درجه صفر جنبش من - هم در اینستاگرام «گام سوم تبارشناسی»

گام چهارم (کشف گفتمان)

گفتمان، نوعی کنش (عمل) اجتماعی است که احتمال دارد از ایدئولوژی مسلط، طرفداری یا با آن مخالفت ورزد (پیشگاهی فرد، ۱۳۹۴، ۱۴). به عبارتی، گفتمان، نوعی پویایی و کنش و واکنش‌های مربوط به یک رویداد، پدیده یا عقیده است که از طریق تفسیرها به وجود می‌آید و به بحث روز تبدیل می‌شود. دوام و پایداری یک گفتمان، به میزان و دامنه تفسیرهایی است که درباره آن رویداد، پدیده و یا عقیده گفته و نوشته می‌شوند (اسدی، ۱۳۹۶: ۴۰). فوکو برای تحلیل صورت بندی های گفتمانی به چهار مقوله اصلی توجه دارد: موضوعات، فاعل های شناسایی، مفاهیم و استراتژی ها (دریغوس و رایینو، ۱۳۹۸: ۱۳۹). جنبش اجتماعی من - هم به عنوان یک گفتمان در فضای اینستاگرام در این گام پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است. همانطور که مدل مفهومی مربوط به مقوله های گفتمان در اینستاگرام در شکل (۳) نمایش داده شده کاربرانی که هشتگ را در این جنبش اجتماعی به اشتراک گذاشته اند «فاعل های شناسایی» هستند. آنها در مباحث مربوط به موضوعات خشونت های جنسی بر علیه زنان با مفاهیم آگاهی و توانمند سازی شرکت کرده و استراتژی های همبستگی همدلی و جسارت داشتن به منظور افشای آسیبی که به آن ها وارد آمده است را به کار برده اند.

شکل ۳. مدل مفهومی مقوله های گفتمانی شبکه اجتماعی من - هم در اینستاگرام برگرفته از نظریه های فوکو

در بخش شناسایی مسئله «گام اول» اشاره شد که صفحه اینستاگرامی جنبش من - هم دارای هایلایت هایی است که نامگذاری شده و هریک گفتمان های خاصی را ارائه می دهد. که برخی از آنها مطرح می شود:

هایلایت یادآوری ها شامل گفتمان هایی با موضوعات پیامدهای خشونت جنسی است: «زخم هایی که خشونت جنسی بر جای می گذارد همیشه قابل مشاهده نیست، برای قربانیان تهدیدهای سلامت روان اغلب طاقت فرسا است». در ادامه پستی با محتوای: «با ملایمت درمان خود را هرچند بار نیاز است تکرار کنید» بارگذاری شده است. استراتژی هایلایت یادآوری ها همدلی و همبستگی با ایجاد آرامش در فاعلهای شناسایی (کاربران) می باشد تا آنجا که در استوری^۱ های (عکس یا ویدئویی در اینستاگرام که توسط صاحب صفحه بادنبال کنندگان به اشتراک گذارده می شود که بعد از ۲۴ ساعت خود به خود حذف خواهد شد و در صورت تمایل می توان آن را به بخش هایلایت ها اضافه نمود که ماندگار شود) بعدی تصاویری جهت آموزش راههای رسیدن به آرامش مانند: یک فنجان نوشیدنی، چراغ نمک، تمرینهای جسمی و مدیتیشن بارگذاری شده، همچنین ۴ راه مقابله با بحران را یادآوری نموده که عبارتند از: ۱. یک تکنیک تنفسی را امتحان کنید، ۲. تفکر خود را به چالش بکشید، ۳. آن را بنویسید، ۴. مدیتیشن ذهن آگاهی انجام دهید. البته تبلیغات و معرفی صفحات مرتبط نیز در این هایلایت ها ملاحظه می شود. مانند یکی از هایلایت ها که در ۲۶ می ۲۰۲۱ بارگذاری شده و در آن نوشته شده: «استراحت وقت تلف کردن نیست» و در ذیل آن لینک مرتبط صفحه «زنان سازنده»^۲ معرفی شده است. در برخی هایلایت ها نیز کاربران به درمان و خود باوری دعوت شده اند که به دنبال آن لینکی جهت پیوستن

^۱ . Story

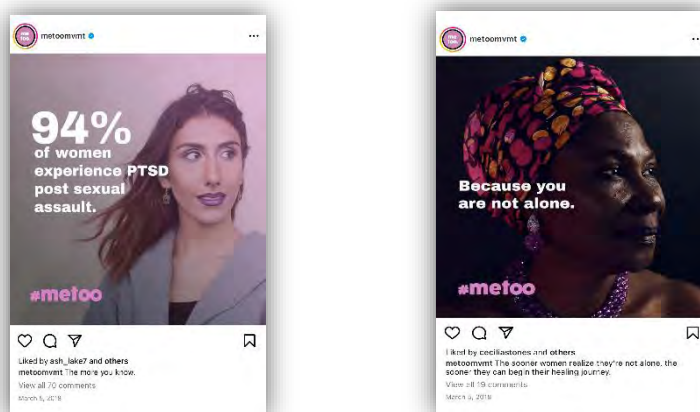
^۲ . Makers women

به (مکان مقدس یا پناهگاه) بارگذاری شده است. همانگونه که پیشتر اشاره شد بخشی از استراتژی رهبران این جنبش؛ آن گونه که در هایلایت های اینستاگرام و در گزارش عملکرد ۲۰۲۳ ایشان یافت می شود ایجاد مسیرهایی برای شفای جمعی و رسیدن به آرامش قربانیان خشونت های جنسی بوده و آنها معتقدند تمام سطوح سازمانی، بین فردی، سیاسی و فرهنگی نیازمند تغییر هستند. در هایلایت هایی که با عنوان «جهانی» گردآوری شده؛ توانمند سازی از مفاهیمی است که با موضوعات بازماندگان و نجات یافتگان این مبارزه؛ فاعل های شناسایی (کاربران) را به پیوستن به وبینارهای برگزار شده در ۲۰۲۱ و آوریل ۲۰۲۲ با استراتژی اطلاع رسانی راهنمایی می کند. در هایلایت (انجام هم بده) - برک در پاسخ به کسانی که از او پرسیدند: «پس از جنبش تکلیف چیست؟»؛ می گوید: «اقدام کن» - در سومین سالگرد جنبش من - هم، ۱۵ اکتبر ۲۰۲۰ (۲۴ مهر ۱۳۹۹) گزارشی از آن چه این جنبش از آغاز فعالیت خود با آن روبرو بوده با استراتژی اطلاع رسانی به فاعل های شناسایی توسط برک مطرح و تصاویری از این رویدادها ارائه شده است. در این استوری ها برک تأکید دارد که مهم نیست شما چه کسی هستید، (شما هم) می توانید عمل کنید. در ادامه آمارهایی از خشونت جنسی ارائه شده و پس از آن در آوریل ۲۰۲۲ استوری دیگری با محتوای (این یک بحران بهداشت عمومی است) منتشر شده است. پس از مرورگفتمان های برگزیده در صفحه اینستاگرام جنبش من - هم، در ادامه، گسست ها تحلیل می شوند.

گام پنجم (تحلیل گسست)

در تبارشناسی فوکو «لحظه ی گسست آن لحظه ای است که دیگر آن صورت بندی ادامه پیدا نمی کند ... در عوض صورت بندی جدیدی از پدیده شکل می گیرد که متضمن ظهور احکام و گزاره های تازه ای است» (کچویان و زاتری، ۱۳۸۸: ۲۰). پس از آن که جنبش اجتماعی من - هم، با توییتهای در شبکه اجتماعی مای اسپیس فراگیر شد، گسست های به وجود آمده در این جنبش، صورت بندی جدیدی را در اینستاگرام رقم زد. طبق مطالعات به دست آمده، تاریخ بارگذاری اولین پست این جنبش در اینستاگرام، ۵ مارس ۲۰۱۸ (۱۴ اسفند ۱۳۹۶)؛ بوده است. اینستاگرام فضایی برای به تصویر کشیدن خطاها و رویدادهای درهم و برهم که مخفی شده بود را فراهم نمود و همزمان امکانات بسیاری به این شبکه اجتماعی افزوده شده بود که به فعالیت این جنبش کمک می کرد. همانطور که در شکل ۴. ملاحظه می شود، اولین پست این صفحه اینستاگرامی عبارت است از: تصویری از تارانا برک همراه با این نوشته: «چون تنها نیستی» و هشتگ (من - هم). کپشن: «هرچه زودتر زنان متوجه شوند که تنها نیستند زودتر می توانند سفر درمانی^۱ خود را آغاز کنند». تعداد ۱۹ نظر برای این پست ثبت شده است. پست دیگری در همین تاریخ بارگذاری شده که چهره زنی را به تصویر کشیده با این یادداشت: «۹۴ درصد از زنان پس از تجاوز جنسی دچار (پی تی اس دی) می شوند». و کپشن: «بیشتر بدانید». تعداد ۷۰ نظر برای این پست ثبت شده است. ورود جنبش اجتماعی من - هم به شبکه اجتماعی اینستاگرام گسست بزرگی برای تحولات بعدی آن ایجاد نمود. شبکه اجتماعی اینستاگرام، همانگونه که درمطابقت با نظریه فریمن هم بیان شد، فضایی همگرا، فاقد محدودیت مکانی، با امکانات تصویری قدرتمند برای به اشتراک گذاشتن ایده های تازه و تجارب مشترک با امکان کنش لحظه ای و دریافت بازخورد از کاربران فعال در این جنبش فراهم نمود که از نظر پژوهشگر عامل ایجاد گسست ها در تحولات بوده است.

^۱ مراقبت های درمانی که با پشتیبانی تیم جنبش من - هم برای بهبود داوطلبان آسیب دیده انجام می شود. PTSD. اختلال استرس بعد از یک سانحه

شکل ۴. اولین پست های بارگذاری شده در صفحه اینستاگرام جنبش اجتماعی من - هم (۵ مارس ۲۰۱۸)

کام ششم (تحلیل تبار)

تحلیل تبار، به تعبیر فوکو، کثرت رویدادهایی است که این ویژگی را شکل داده اند. «پیشامدها، انحراف های ناچیز، خطاها، اشتباه های ارزیابی و محاسبه های نادرست» (کپون ، ۱۳۹۹، ۴۴۳). پس از گسستی که با هشتگ من - هم در فضای مجازی اتفاق افتاد؛ تحلیل تبار در این جنبش با فراخوان و توییتهایی که میلانو منتشر ساخت، و پس از آن فعالیت در اینستاگرام ادامه یافته است. اینستاگرام فرصتی ایجاد نمود تا پیشامدهای نادرست و خطاها بازبینی و مدیریت شود. شکاف ها و لایه های ناهمگن در این جنبش شناسایی شد که به رفع ابهامات منجر گردید. با این ترتیب، به بازماندگان خشونت های جنسی فرصت داده شد تا صدای خود را به گوش جهانیان برسانند. لینیکی جهت شفابخشی آسیب دیدگان در نظر گرفته شد. بدین ترتیب که کاربر مشخصات و نیاز درمانی خود را براساس گزینه های پیش رو انتخاب نموده و مراحل درمان را طی می کند. در گزارش عملکرد جنبش من - هم در سال ۲۰۲۳ اعلام شده که در اینستاگرام، محتوایی شامل پزشکان شفابخش سیاه پوست به نمایش درآمده که دیدگاههای خود را در مورد سفر به سمت شفا در زمینه های مربوطه به اشتراک گذاشته اند. علاوه بر این، مجموعه ای از لایوهای اینستاگرامی رابا حضور فعالان این جنبش اجتماعی برای افزایش آگاهی مخاطبان ترتیب داده اند. طبق مطالعات انجام شده، به نظر می رسد فعالیت این جنبش تنها به صورت تئوری و انگیزشی نبوده و در اصلاح برخی قوانین ایالات متحده نیز تأثیرگذار بوده است. از جمله این قوانین: به روزرسانی سیاست های مبارزه با آزارهای جنسی، آموزش به کودکان جهت گزارش دهی سریع رفتارهای آزاردهنده، حذف قراردادهای عدم افشا در زمان استخدام، افزایش نظارت مدیریتی در محل کار، تحمیل جریمه های مالی برای شرکت هایی که خشونت و آزارهای جنسی کارکنان خود را مخفی کرده و گزارش نمی دهند؛ همچنین جریمه های سنگینی برای شرکت هایی که فرد متجاوز را در محل کار نگه داشته و اجازه کار به او داده نیز در نظر گرفته شده است (وب سایت آرامش، ۱۴۰۲، سوم آبان). لازم به ذکر است قوانین مطروحه در دست بررسی و برخی اجرا نشده است؛ اما درخواست اجرای این قوانین در قالب محتوای پست ها و تصاویر مفهومی بارگذاری شده در صفحه اینستاگرامی این جنبش قابل مشاهده است. آن چه در تحولات جنبش من - هم ملاحظه می شود بیانگر نظر تبارشناسانه فوکو می باشد که معتقد است پدیده ها تبار واحد ندارند و در طول زمان شکل گرفته و تکامل می یابند.

گام هفتم (تحلیل تصادف)

به باور فوکو: جهان فراوانی رویدادهای درهم برهم است که انبوهی از خطاها و خیال‌ها آن را خلق کرده است و همچنان مخفیانه آن را پر می‌کند (کهون به نقل از فوکو، ۱۳۹۹، ۴۴۹). همان‌گونه که در مباحث نظری این پژوهش از نظر گذشت؛ انتشار خبر سوء استفاده جنسی توسط تهیه‌کننده آمریکایی «هاروی واینستین» در سال ۲۰۱۷ توسط آلیسا میلانو، بازیگر آمریکایی و انتشار این جمله در فضای مجازی: «اگر همه زنانی که مورد اذیت و آزار یا تجاوز جنسی قرار گرفته‌اند از هشتگ «# من - هم» استفاده می‌کردند، ممکن بود مردم، بزرگی این مشکل را بیشتر حس کنند» - به تعبیر تبارشناسانه «یک تصادف» در جنبش اجتماعی من - هم محسوب می‌شود. بازتاب این رویداد به اندازه‌ای فراگیر بود که جهان را به دو فاصله زمانی پیش و پس از این افشاگری تقسیم نمود. پس از این رویداد، پی‌گیری‌های منسجمی از سوی فعالان این جنبش انجام شد. پیامدهای این تصادف و شرح کامل آن در ادامه و در گام دهم تبارشناسی ارائه شده است.

گام هشتم (تحلیل قدرت)

در مباحث فوکو به رابطه دانش - قدرت بارها تأکید شده است. فوکو جامعه را مجمع‌الجزایری از قدرت‌ها می‌دانست. در این پژوهش پس از پیمودن هفت گام تبارشناسی، به تحلیل قدرت در جنبش اجتماعی (من - هم) در اینستاگرام پرداخته شده است. تارانابک در نوامبر ۲۰۱۸ (آذر ماه ۱۳۹۷) در همایش تد^۱ یک سخنرانی با عنوان «من - هم یک جنبش است نه یک لحظه» برگزار نمود. گرچه این سخنرانی در اینستاگرام منتشر نشده، اما به منظور بررسی ایده‌های مدیر صفحه اینستاگرامی این جنبش اجتماعی (تارانابک)؛ درباره قدرت به آن استناد شده است. در این سخنرانی که به مدت ۱۶ دقیقه در پلتفرم «تد - بانوان» بارگذاری شده است که در آن برک به تحلیل قدرت می‌پردازد:

«هرکسی در جایگاه قدرت از امتیازی برخوردار است که موجب آسیب‌پذیری بیشتر شخص فاقد قدرت می‌شود. معلم‌ها و دانش‌آموزان؛ مربی‌ها و ورزشکاران؛ مأموران قانون و شهروندان؛ والدین و فرزندان ... در این روابط ممکن است توازن قدرت به طرز ناعادلانه‌ای در جریان باشد. ولی اگر برعلیه این بی‌عدالتی‌ها هم صدا شویم می‌توانیم بافاسازی، برای گفتگویی مصلحت‌آمیز راجع به قدرت تغییرش بدهیم. باید به خودمان و فرزندانمان برای درک این مطلب از نو آموزش دهیم که داشتن قدرت و امتیاز ویژه؛ نباید همیشه موجب تخریب و زیان باشد بلکه باید باعث خدمت و شکوفایی شود (بانوان تد، ۲۰۱۸: نوامبر).

پیش از ورود به مباحث قدرت، برک به رئیس‌جمهور وقت آمریکا (دونالد ترامپ) اشاره نموده که خود متهم است و قربانیان را دروغگو خطاب می‌کند. همچنین وی از این جنبش به عنوان نقطه عطفی یاد می‌کند که متأسفانه به تفتیش عقاید، جنگ جنسیتی و به طرخی که خواستار انتقام از مردان بوده متهم شده است. وی این گفتگوها را ناشناخته می‌داند و اشاره می‌کند که ۱ نفر از هر ۴ دختر و ۱ نفر از هر ۶ پسر مورد آزار جنسی قرار می‌گیرند و این یک آسیب جمعی است. او معتقد است بحران امکان‌سازندگی را از انسان می‌گیرد و جنبش آن را فعال می‌کند. این سخنرانی برک «اراده معطوف به قدرت نیچه» در تبارشناسی را یادآوری می‌نماید. برک در ابتدای سخنرانی جایگاه همایش تد را ارزشمند می‌شمرد و تأکید دارد که «صحنه نمایشی بزرگتر از تد نیست» اما این سخنرانی با محتوایی که شامل نقد ساختارها، بیان آسیب‌ها، عدم رسیدن به اهداف بوده و بسیار تأثیر گذار است؛ در صفحه اینستاگرامی این جنبش بارگذاری نشده و حتی در پست‌های نوامبر ۲۰۱۸ هیچ‌گونه اشاره‌ای به آن نشده است! در نوامبر ۲۰۱۸ تنها یک پست شامل درخواست‌های مالی جهت بهبود روند رسیدن به اهداف این جنبش اجتماعی بارگذاری شده است.

مجموعه همایش‌هایی که با شعار «ایده‌های شایسته توسعه» برگزار می‌شود TED.^۱

کام نهم (تحلیل مقاومت)

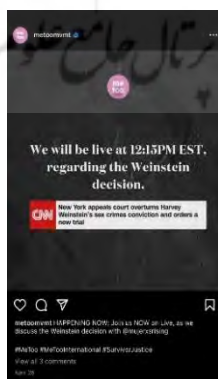
در تبارشناسی فوکو، به نقل از کچویان؛ «تحلیل گفتمان های مقاومت - حاشیه ای، یکی از اصلی ترین شیوه ها برای شناخت گفتمان قدرت مسلط و سازوکارهای انقیاد طلبی آن است». در جریان جنبش من - هم گفتمان های حاشیه ای بسیاری پیرامون این حرکت، مطرح شد. به سخنی دیگر مقاومت هایی برای پذیرش و درک این جنبش اجتماعی به لحاظ جنسیتی وجود داشته است. مطالعات نشان داده برخی آن را موج چهارم فمینیست نامیده اند و برخی همانطور که برک در سخنرانی تد به آن اشاره نمود «طرحی برای انتقام از مردان» برشمرده اند. گرچه با مراجعه به صفحه اینستاگرامی این جنبش در ۸ فوریه ۲۰۲۴ پستی با عنوان «فمینیسم سیاه» بارگذاری شده؛ اما با مراجعه به بخش «درباره ما» در وب سایت «metoomvmt.org» می توان موضع این جنبش اجتماعی را به روشنی دریافت:

در پاسخ به کاربری که پرسیده: «آیا من - هم، شامل مردان می شود؟» چنین پاسخی ثبت شده است:

«من - هم جنبشی است که تمام آسیب دیدگان خشونت جنسی را برای شفا در برمی گیرد، مابرای زنده ماندن افراد از هر جنس، از جمله مردان، ارزش قائل هستیم. جنبش این ننگ را رد می کند که مردان نمی توانند قربانی خشونت جنسی شوند و تأکید می کند که این ننگ ناشی از باورهای نادرستی است که توسط هنجارهای اجتماعی در مورد مردانگی ایجاد شده است. بی تردید مردان آسیب دیده، درست مانند تمام جنسیت های دیگر، شایسته شنیده شدن بدون قضاوت و حمایت هستند» (سایت من - هم، ۱۲ ژوئن ۲۰۲۴ بخش درباره ما).

کام دهم (نقد اکنون)

در نقد اکنون تبارشناس نشان می دهد عوامل غیر گفتمانی مانند قدرت وجود دارند که تأثیر نیروهای اجتماعی را تغییر می دهند. در واقع صورت بندی موجود طبیعی و همیشگی نیست، بلکه ساختگی است چرا که مناسبات اجتماعی اصیل نیستند بلکه تاریخی و غیر اصیلند. در این مرحله تبارشناس به نقد و افشای حال می پردازد. مطالعات نشان داده که تلاش های بی شماری برای اثبات جرم اولین متهم این جنبش (هاروی واینستین) انجام گرفته اما در پستی که در آوریل ۲۰۲۴ (اردیبهشت ۱۴۰۳) در صفحه این جنبش بارگذاری شده، لغو حکم او اعلام شده است. به دنبال این حکم، جنبش من - هم در تاریخ ۲۶ آوریل ۲۰۲۴ بیانیه ای بین المللی صادر نمود و در آن لغو محکومیت واینستین را بی عدالتی و ضربه ای ویرانگر برای آسیب دیدگان دانست.

شکل ۵. پست بارگذاری شده در اینستاگرام جنبش من - هم مربوط به رأی دادگاه واینستین (آوریل ۲۰۲۴)

در این پیام آمده است که قربانیان تضعیف شده، فرهنگ معافیت از مجازات برای شکارچیان جنسی ادامه می یابد و این پیام خطرناکی است مبنی بر این که افراد با نفوذ می توانند از پاسخگویی درمورد جنایات خود فرار کنند و چرخه های آسیب را تداوم بخشند. اما این جنبش ناامید نبوده و منصرف نخواهد شد. قدرت این گونه تأثیر خود را در جایگاه های خاص اعمال می کند.

بحث

این پژوهش با روش تبارشناسی فوکو به بررسی تحولات جنبش اجتماعی من - هم در اینستاگرام پرداخته است. در گام اول تبارشناسی روند آغاز فعالیت این جنبش که با هدف متوقف نمودن خشونت جنسی و درمان آسیب دیدگان ایجاد گردیده؛ از ابتدای ورود به فضای مجازی و پس از آن حضور در شبکه اجتماعی اینستاگرام مرور گردید. گام دوم مباحث مفهومی و نظریه های مرتبط از نظر موضوعی و روشی بررسی شد که نتایج حاصل از آن نشان می دهد عوامل تحولات که از نظر یونسکو در آن مطرح گردیده (نیازها، مهارت ها، خلاقیت، زبان محاوره «هشتگ و کامنت در این جامعه آماری» و ارتباطات میان فرهنگی در این بستر وجود داشته است. همچنین در گام سوم تبارشناسی با بررسی سوابق موضوع، چنین به نظر رسید که جنبش من - هم ویژگی های مطرح شده در نظریه های اندیشمندانی چون فریمن، الن تورن را داراست. در گام چهارم گفتمان های موجود در صفحه مربوط به این جنبش در اینستاگرام بررسی و مشخص گردید این شبکه اجتماعی، بستر مناسبی برای بازتاب فعالیتهای این جنبش بوده و پیمایش مسیر درمان، همدلی، آموزش، انسجام خرد جمعی و تلاش برای اصلاح فرهنگ و متوقف نمودن خشونت های جنسی که از اهداف این جنبش بوده را سرعت بخشیده است. گرچه وب سایت این جنبش نیز فعالیت های گسترده ای داشته و در بسیاری از پست های اینستاگرامی لینک دسترسی به آن موجود می باشد. در گام پنجم، شش و هفتم تبارشناسی با بررسی نقاط گسست صورت بندی های گفتمانی چگونگی تغییر مسیر این جنبش واکاوی شد. گام هشتم تحلیل قدرت، با سخنرانی (برک) رهبر این جنبش ادامه یافت. طبق سخنان مطرح شده در این همایش به نظر می رسد دیدگاه رهبر این جنبش مارکسیستی بوده و قدرت را طبقاتی می پندارد و این نگرش با دیدگاه فوکو که قدرت را مویرگی و در تمام نقاط پراکنده دانسته، متفاوت است. در گام نهم و تحلیل مقاومت به حواشی موجود پیرامون این جنبش و برداشت های نادرست از اهداف این جریان پرداخته شد و نتیجه آن شد که این فرایند تلاش دارد به تمام افراد آسیب دیده از خشونت جنسی کمک کند و تفاوت جنسیتی در آن وجود ندارد اما تأکیدش بر سیاه پوستان می باشد که گروه آسیب پذیرتری در جوامع را تشکیل می دهند. گام دهم با نقد اکنون و دیدگاه تبارشناسانه پست مربوط به لغو محکومیت اولین متهم در این جنبش بررسی و این نتیجه حاصل شد که حیات جمعی ما با وجود تلاش و مبارزه جهت اصلاح گفتمانها و استفاده از امکانات فضای مجازی، تحت تأثیر عوامل غیر گفتمانی بسیاری است که متافیزیک قدرت یکی از آنها بوده و دستیابی و کنترل آن تا حدی ناممکن است.

نتیجه گیری

هدف اصلی این پژوهش «تبارشناسی تحولات جنبش اجتماعی من - هم در اینستاگرام» بوده است. در این پژوهش، بررسی داده های متنی و تصویری صفحه اینستاگرامی جنبش من - هم، منجر به شناسایی تحولات این جنبش اجتماعی گردید. در استوری ها با پیام های انگیزشی، درمانی کاربران به فرهنگ خود مراقبتی و همدلی تشویق شده اند. همچنین دو وبینار به صورت پخش زنده در سال های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ در این صفحه برگزار گردیده و درخواست کمک های مالی و تبلیغات نیز در این فضا صورت گرفته است. باگذشت زمان پلتفرمی تحت عنوان (جایگاه مقدس یا پناهگاه) در این صفحه معرفی گردیده که آسیب دیدگان با مراجعه به آن جهت بهبود وضع خود اقدام کنند. پست هایی شامل موسیقی های بدون کلام و آرامش بخش و مناسب مدیتیشن نیز در این صفحه موجود بوده است. در نتیجه امکانات اینستاگرام نظیر هایلایت ها (برگزیده ها)؛ استوری (روایت به کمک تصویر)؛ قابلیت

پخش زنده (وبینار ها) کمک بزرگی به ترویج و انتشار اهداف این جنبش داشته تا آنجا که خبر لغو حکم متهم اول این جنبش نیز به وسیله این شبکه اطلاع رسانی شده است. البته لازم به ذکر است که وب سایت این جنبش نیز فعالیت گسترده ای داشته اما بی تردید امکان دسترسی به اینستاگرام آسان تر و قابلیت های تنوع و وسعت اشتراک، آن را جذاب تر ساخته است. در پایان یادآور می شود نتایج این تحقیق نشان می دهد سرآغاز این جنبش با یک افشاگری و دعوت از دیگر آسیب دیدگان جهت پیوستن به این رویداد بوده، هدفش کمک و قدرت بخشیدن به آسیب دیدگان جهت پیمودن مسیر درمان، تغییر الگوی رفتاری جامعه در جهت مثبت، همدلی، آموزش، انسجام خرد جمعی و تلاش برای اصلاح فرهنگ و متوقف نمودن خشونت های جنسی و جلوگیری از عادی سازی روابط ناهنجار می باشد. در این مسیر افراد بسیاری را تحت پوشش قرار داده و یاری رسانده است اما همان گونه که رهبر این جنبش اشاره نمود به برداشت های نادرستی متهم شده و به تازگی مشخص شد که در اولین گام اجرائی و قانونی خود چندان موفق عمل ننموده زیرا متافیزیک قدرت در تمام ابعاد جامعه حضور داشته و اثر گذار است.

پیشنهادات پژوهشی

- وب سایت جنبش اجتماعی من - هم از جمله فضاهای قابل بررسی و پرمحتوا در شبکه مجازی می باشد از این رو پژوهش به روش تحلیل گفتمان؛ جهت شناسایی اهداف و فعالیت های این گروه مفید به نظر می رسد.
- پژوهش کیفی در مورد جنبش اجتماعی من - هم در شبکه های اجتماعی لینکدین؛ یوتیوب؛ فیسبوک که لینک دسترسی آن در صفحه اینستاگرامی این جنبش موجود است.
- تبارشناسی جنبش های اجتماعی با اهداف متفاوت در فضای اینستاگرام.

منابع

- اسدی، عباس (۱۳۹۶). «نقش رسانه های بین المللی در زایش و تکامل یک گفتمان بین المللی»، سیاست و روابط بین الملل، ۱ (۲) ۳۵-۶۱.
- اکبری، یونس (۱۳۹۳). دیرینه شناسی و تبارشناسی فوکو: گذر از تاریخنگاری متداول، تاریخ نو، ۴ (۷) ۲۴ - ۵۰.
- پیشگاهی فرد، زهرا؛ زمانی، عظیم؛ عزیزی، فرید؛ محمدی، احد (۱۳۹۴). «بازنمایی روایت های هویتی در فضای مجازی با تأکید بر آرای میشل فوکو»، مطالعات میان فرهنگی، ۱۱ (۲۸) ۹-۳۷.
- جعفری تبریزی، محمد تقی (۱۳۷۹). فرهنگ پسر و فرهنگ پیشرو، تهران: موسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری.
- خستو، رحیم؛ حدادی، مرضیه و اسلامخواه، عمار (۱۳۹۶). «نقش اینترنت در فروکش کردن جنبش های اجتماعی»، علوم خبری، ۲۱ (۱) ۱۵۱-۱۷۶.
- دخانچی، میلاد (۱۴۰۰). «تبارشناسی چه نیست؟» مدرسه علوم انسانی جیوگی، دسترسی: [www.https://jivegi.school](https://jivegi.school).
- دریفوس، هیوبرت و رایینو، پل (۱۳۹۸). میشل فوکو، فراسوی ساختگرایی و هرمنیوتیک، (حسین بشیریه، مترجم). چاپ دوازدهم، تهران: نشرنی (نشر اثر اصلی ۱۹۸۲).
- رحمان زاده، سیدعلی (۱۳۸۹). «کارکرد شبکه های اجتماعی مجازی در عصر جهانی شدن»، مطالعات راهبردی جهانی شدن، ۱ (۱)، ۰-۰۰.
- دسترسی: <https://sid.ir/paper/468691/fa>: SID.
- رونقی، مهناز (۱۳۸۴). «نقش ارتباطات در توسعه»، روابط عمومی، ۴ (۳۶) ۳۲-۴۳.

- ساناساریان، الیز (۱۳۸۴). جنبش حقوق زنان در ایران (طغیان، افول، سرکوب از ۱۳۸۰ تا انقلاب ۵۷)، (نوشین احمدی خراسانی، مترجم). تهران: نشر اختران (نشر اصلی ۱۹۸۲).
- سردارنیا، خلیل الله (۱۳۸۸). «اینترنت، جنبش های اجتماعی جدید و بسیج اعتراض ها (بررسی نظری و مصداقی چند جنبش اجتماعی)» پژوهش های ارتباطی، ۱۶ (۶۰) ۱۵۱-۱۷۶.
- سیاهکلی، لطف اله و فردرو، محسن (۱۳۹۰). مدیریت در فضای نوین ارتباطی، دسترسی: www.fekrvarzi.ir.
- شریف، علیرضا؛ درزیان رستمی، حسن؛ شاه منصوری، بیتا (۱۴۰۲). «واکاوی عوامل مؤثر بر اقبال عمومی کمپین ها در رسانه های اجتماعی» علوم خبری، ۱۲ (۴۷) ۱۳۹-۱۶۶.
- فرایر، سارا (۱۴۰۰). بدون فیلتر - اینستاگرام چگونه اینستاگرام شد، (رسول فیروزی و تهمینه نصرالهی، مترجم). تهران: نشر مون (نشر اثر اصلی ۲۰۲۰).
- کچویان، حسین و زائری، قاسم (۱۳۸۸). «ده گام اصلی روش شناختی در تحلیل تبارشناسانه فرهنگ»، راهبرد فرهنگ، (۷) ۳۰-۷.
- کوئن، بروس (۱۴۰۰). مبانی جامعه شناسی، (غلامعباس توسلی و رضا فاضل، مترجم). چاپ سی و سوم، تهران: انتشارات سمت (نشر اثر اصلی ۱۹۹۰).
- کهن، لارنس، (۱۳۹۹). نیچه، تبارشناسی، تاریخ حقیقت و قدرت. در عبدالکریم رشیدیان (ویراستار)؛ (نیکو سرخوش و افشین جهاننده، مترجم)، متن هایی برگزیده از مدرنیسم تا پست مدرنیسم (۵۹-۴۳۹). چاپ چهاردهم، تهران: نشرنی (نشر اثر اصلی ۱۹۹۶).
- لارنا، انریک؛ جانستون، هانک و گاسفیلد، ژوزف (۱۳۸۷). جنبش های نوین اجتماعی، (محمد کمال سروریان و علی صبحدل، مترجم). تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی (نشر اثر اصلی ۱۹۹۴).
- لرستانی، فریبرز (۱۳۸۲). «جنبش اجتماعی زنان ایران»، پژوهش زنان ۱ (۶)، ۲۳-۴۲.
- محمدی، محسن و زین الصالحین، حسن (۱۴۰۲). «واگویه های یک جنبش اجتماعی، کارکردهای رتوریکی ترانه اعتراضی برای...»، مطالعات هنرهای زیبا ۴ (۱۰) ۳-۱۵.
- نای، جوزف (۱۳۹۸). آینده قدرت، (محمد حیدری و آرش فرزاد، مترجم). چاپ دوم، تهران: نشر فرزاد روز (نشر اثر اصلی ۲۰۱۱).
- نوذری، حسینعلی و قربانی، علی (۱۳۸۳). «جنبشهای اجتماعی: صورتهای جدید سربرمی آورند»، کتاب ماه علوم اجتماعی ۵ (۸۲) ۵۱-۵۹.

References

- Aaaari, Y. (2017). The role of international media in the creation and evolution of an international discourse. *Journal of politics and international relation*, 1(2) 35-61. (in Persian)
- Asadi, A. (2017). The role of international media in the creation and evolution of an international discourse. *Journal of politics and international relation*, 1(2) 35-61. (in Persian)
- Bevir, M. (2008). What is Genealogy? *Journal of the Philosophy of History*, 2(3):263-275. Permalink: <https://escholarship.org/uc/item/4046g0fp>.
- Burke, T. (November, 2018). Me Too is a movement, not a moment. TEDWomen.
- Cahoone, L. (1996). From Modernism to Postmodernism an anthology expanded, Willey Blackwell.
- Cohen, B. (1990). Introduction to sociology, New York: McGraw-Hill.
- Dokhanchi, M. (2022). What is Genealogy not? Available in: <https://jivegi.school>.
- Dreyfus, H; Rabino, P. (1982). Michel Foucault, Beyond structuralism and hermeneutics.
- Escobar, A. (2004). Beyond the Third World: imperial globality, global coloniality and anti-globalisation social movements. *Third World Quarterly*, 25(1), 207-230.
- Frier, S. (2020). No filter: the inside story of Instagram, Simon & Schuster press.
- Garla,, D. (2018). What is a "Me Too" movement? On the critical preconditions, Punishment & Society, Vol.16, No.4, PP.365-384.
- Ghanizadeh, M. (2019). Identify the displaying subcultures and the way of spreading norms in social network of Instagram. *Media Studies*, 14(45)63-86. (in Persian).
- Guerra, Cristela. (October 17, 2017). "Where'd the "Me Too" initiative really come from? Activist Tarana Burke, long before hashtags - The Boston Globe". Boston Globe. Archived from the original.
- Haim.S. (1998). English-Persian Dictionary, Tehran: Farhange Moaser pub.
- Jafari Tabrizi, M.T. (2000). Backward culture and progressive culture. Tehran Institute for editing and publishing the works of Allameh Jafari. (in Persian).
- Kechuyan, H. Zairi, Q. (2018). Ten main methodological steps in the genealogical analysis of culture Based on the opinions of Michel Foucault. *Scientific Research Quarterly Journal of Cultural Strategy*, (7) 7-30. (in Persian)
- Khastoo, R; Hadadi, M; Eslamkhah, A. (2010). The role of the Internet in subduing social movements. *Quarterly Journal of communication research*, 4(60)151-176. (in Persian).
- Larana, E; Jonston, H; Gusfield, J.R(Editor). (1994). New social movement, temple university press.
- Loney-Howes, R; Mendes, K; Fernández Romero, D; Fileborn, B & Núñez Puente, S. (2021). Digital footprints of #MeToo, *Feminist Media Studies*.
- Lorestani, F. (2017). Iranian women's collective movement, *women research*, 1(61) 23-42. (in Persian)
- Mohammadi, M&Zeinossalehin, H. (2024). The language of a social movement, the rhetorical functions of a protest song for..., *arts studies*, 4(10)3-15. (in Persian)
- Nozari, H & Ghorbani, A. (1963). Social movements take new forms, *Book of the month of social sciences*, 5(82)51-59. (in Persian)
- Nye, J. (2011). The future of power, public affairs press.
- Pishgahifard, Z; et al. (2015). Representation of identity narratives in virtual space with emphasis on Michel Foucault's views. *Intercultural studies*, 11(28), 9-37. (in Persian)
- Prado, C.G. (2018). Starting with Foucault: An introduction to genealogy. Routledge.
- Rahmanzadeh, S.A. (2010). The function of virtual social networks in the age of globalization. *Globalization strategic studies*, 1(1). (in Persian)
- Ronaghi Notash, M. (2005). The role of communication in development. *Public Relations*, 4(36)32-43. (in Persian)
- Sansarian, E. (1982). The Women's Rights Movement in Iran: Mutiny, Appeasement and Repression from 1900 to Khomeini, Praeger, New York.
- Sardarnia, Kh. (2009). Internet, new movements and mobilization of protests, *journal of communication research*, 16(60) 151-176. (in Persian)

- Sharif, A; Darzban Rosrami, H; Shahmansouri, B. (2024). Analyzing the factors affecting the popularity of campaigns in social media, *New science*, 12(47)139-166(in Persian)
- Siahkali, L&Fardroo, M. (2011). Management in the new communication space, access in: <https://sid.ir/paper/46869/fa>.(in Persian)
- rrrr aiee, A. ()))))“eee Vii ce add eee Eye: An Analysis of Social eeee mett””
Cambridge University Press: Cambridge. <https://arameshman.com/me-too>, (November 3,2023).

ملاحظات اخلاقی

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

دانشجو: پری ناز شهیدزاده - استاد راهنما: دکتر مهناز رونقی نوتاش - استاد مشاور: دکتر عباس اسدی.
این مقاله برگرفته از رساله دکتری با عنوان «تبارشناسی تحولات قدرت فرهنگی در اینستاگرام» است.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی